

ابوالقاسم حدادی: به معلم توجه شود بخش عمده سند تحول داخل کلاس ها عملیاتی می شود

تهران (پانا) - ابوالقاسم حدادی، معاون پژوهش، برنامه ریزی و نیروی انسانی آموزش و پرورش تهران معتقد است اگر با معلم همچون اعضای هیات علمی دانشگاه برخورد شود می توان انتظار داشت معلم هم انگیزه ای برای به روز کردن دانش خود داشته باشد. در نگاه کارمندی به معلمان را یکی از موانع مهم به روز شدن آنها می داند. در همین ارتباط گفتگوی پانا با معاون پژوهش، برنامه ریزی و نیروی انسانی آموزش و پرورش تهران را می خوانید:

چگونه می توان جایگاه معلمی را با نیاز دانش آموزان نسل امروز متناسب کرد تا آموزش های موثرتری در مدارس داشته باشیم؟

برای توسعه و رونق همه جانبه در هر کشوری مهمترین بستر جایی نیست به جز آموزش و پرورش و صاحب نظران معتقدند اگر می خواهیم آینده هر کشوری را ببینیم باید امروز آموزش و پرورش آن کشور را ببینیم. در تعلیم و تربیت به جز عوامل ستادی و میانی، اصلی ترین عامل ایجاد تحول و رشد، مدرسه است. در مدرسه هم رکن رکین مهارت آموزی فنی و علمی و اخلاقی، معلم است زیرا بیشترین زمان دانش آموزان در مدرسه داخل کلاس ها سپری می شود که بطور مستقیم در معرض نظارت دقیق و عالمانه و مدیرانه معلمان قرار دارند و این معلمان هستند که با کوشش خودشان ابتدا به عنوان یک اسوه و بعد به عنوان یک انسان وارسته دارای تخصص در رشته خودشان در نقل و انتقال دانش به دانش آموزان موثراند و همچنین با گفتار و منش شان می توانند الگوهای تربیتی برای دانش آموزان شان باشند. اگر مدرسه را جایگاهی برای تربیت انسان ها تعریف کنیم و مدرسه دارای تجهیزات لازم برای به روز رسانی نیازهای آموزشی نظام تعلیم و تربیت باشد قطعاً معلم به عنوان عامل اصلی انتقال پیام در پیروزی و نگهداری این انقلاب و معرفت ها می باشد. برای عملیاتی کردن همه پیام هایی که در سند تحول بنیادین هم به خوبی دسته بندی شده است. اگر به معلم پرداخته شود بخش عمده ای از سند تحول داخل کلاس ها عملیاتی می شود. توجهی که ما به معلم باید داشته باشیم از سه جهت قابل بررسی است؛ اول اینکه در بحث جذب معلم باید شاخص ها و معیارهایی باشد تا جوانان و نوجوانانی که به سمت و سوی معلمی می روند دارای این شاخص های برتر باشند و اطلاع از تمام مسایل پیچیده معلمی داشته باشند و سپس این حرفه را انتخاب کنند. دوم آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی است که برعهده دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی گذاشته شده است. درواقع این دانشگاه ها علاوه بر علم آموزی که سایر دانشگاه ها نیز دارند در بحث مهارت آموزی و افزایش حرفه معلمی انتظار می رود برنامه ریزی دقیقی داشته باشند تا معلمان ما با توانمندی لازم به سمت مدارس بروند. بحث سومی که لازم است که به آن توجه شود بحث تقویت و ارتقای انگیزه معلمان است که برای نگهداشت معلمان باید مورد توجه همه عزیزان قرار بگیرد.

چه موانعی می تواند برای ارتقای علمی معلمان وجود داشته باشد؟

باید به معلمان به عنوان یک سرمایه نگاه شود در این حالت اگر پرداختی هم در این حوزه باشد دیگر به عنوان هزینه نگاه نمی شود. در واقع هرچه در این حوزه بیشتر سرمایه گذاری کنیم بازدهی بهتری داریم. در این خصوص پیشنهادی هست که قبلاً هم مطرح کرده ام و اینکه معلم را از نگاه کارمند بودن بیوریم و از لایحه خدمات کشوری جدا کرده و آنها را جزو هیات علمی یا حداقل هم تراز هیات علمی دانشگاه ها قرار دهیم تا معلمان بزرگوار علاقه به ارتقای علمی خودشان داشته باشند. اکنون برخی از معلم ها حتی با هزینه خودشان مدارج بالای علمی را طی کرده اند اما مشکلی که در قوانین مدیریت خدمات کشوری وجود دارد این است که بیشتر از یکبار مدرک تحصیلی قابل محاسبه نیست و در این شرایط چه انگیزه ای باقی می ماند برای معلمان که بروند و مدارج بالاتر علمی را طی کنند. این قانون برای کارمندان است اما چون معلمان را هم در رده کارمندی می بینند لذا این یک سدی برای ارتقا سطح تحصیلی شده است. معلمان اساتیدی هستند که نه تنها باید در سطح دانشگاهی به آنها نگاه شود بلکه باید بستری فراهم شود تا برای مطالعات تطبیقی با کشورهای همسایه و پرورشی پیشرفته هستند در ارتباط باشند و بتوانند مطالعه تطبیقی داشته باشند نه اینکه از آن کشورها الگو بگیریم و لازم

است هم روش ها و ابزار های آموزشی و تکنولوژی و روش های آموزشی را به روز کنیم.

با توجه به اینکه دانش آموزان امروز از نسلی هستند که روزانه با انواع تکنولوژی های جدید آشنا می شوند، معلمان که در دوره های سنتی گذشته آموزش دیده اند چگونه می توانند پا به پای این نوع دانش آموزان رشد کنند؟ لازم است معلمین بزرگوار ما با ابزارهای شبکه های اجتماعی به خوبی آشنا شوند و از آسیب هایی که این ابزارها به شخصیت و تربیت جوانان ما لطمه می زند اطلاع پیدا کنند تا بتوانند روش های جایگزین را معرفی کنند. ناگفته نماند یک تکنولوژی آمده و نمی توانیم بگوییم کلا کنار بگذارند اما می توانیم استفاده صحیح از این تکنولوژی را به معلم و مدیر مدرسه و دانش آموز آموزش دهیم تا از چند درصد نکته مثبتی که دارد استفاده شود. برای مثال در کارهای پژوهشی شان از این ابزار و فضا استفاده کنند یا معلمین در تشکیل گروه های آموزشی و پژوهشی استفاده کنند. این روش در ایجاد تعامل میان دانش آموز و خانواده و مدرسه بسیار موثر است. ضمن اینکه ما در خصوص استفاده از این نوع ابزارها ممانعت نمی کنیم تا دانش آموزان حریص تر نشوند. روش دیگری که می توان آسیب ها را به حداقل رساند، شیوه تعامل و ارتباط عاطفی و همراه با محبتی است که معلم و دانش آموز می توانند داشته باشند. در واقع از نقش کاریزمایی که همه مربیان و معلمان می توانند برای دانش آموزان داشته باشند استفاده کنند. اگر این تعامل به تقابل تبدیل شود مسلما جواب نمی دهد، ضمن اینکه باید روش های جاذب هم داشته باشیم و مدرسه های ما باید شاداب و با نشاط باشند. مقام رهبری هم تاکید کرده اند که اگر دانش آموزان سخن جدید یا نقدی دارند من معلم باید با صبر و حوصله سخن و انتقاد او را بشنوم و حتی به جوانان فرصت اداره مدرسه را بدهیم. در تربیت دانش آموز سه عامل بسیار موثرند. خانواده، مربیان مدرسه و خود دانش آموز. ما این خود را گاهی کم می بینیم. شهید باهنر جمله زیبایی دارند که می گویند از آنجایی شروع کنید که دانش آموزان می پسندند و به جایی برسائید که شما صلاح می دانید. پس باید برای جوان جاذبه داشته باشد چه بسا که ما در ورزش و کارهای هنری و فرهنگی بهتر می توانیم حرف مان را به دانش آموز بگوییم.

اداره کل شهر تهران به مناسبت هفته گرامی داشت مقام معلم برنامه های خوبی اجرا کرده است اما چگونه می توان بزرگداشت مقام معلم را محدود به همین مناسبت نکرد و معلم در فضای امروز جامعه به جایگاه و منزلت واقعی خودش شناخته شود؟

ما دو کار را دنبال می کنیم. یکی به مناسبت هفته بزرگداشت مقام معلم که مانند گذشته بخشنامه ای برای تمامی همکاران در مناطق و مدارس ارسال می شود مبنی بر اینکه در جمع معلمین داخل مدرسه و بر اساس سه ویژگی، منتخبین خودشان را انتخاب می کنند. این سه ویژگی عبارتند از اینکه براساس شایستگی های علمی، شایستگی های اخلاقی و عملی و شایستگی های حرفه ای باشد. در نهایت با عنایت به نظر سایر همکاران و معلمین مدرسه هر مدرسه ای یک نفر را به عنوان منتخب به منطقه معرفی می کند و همکاران ستادهای مناطق هم از سوی همین منتخبین مدارس، تعدادی را براساس ویژگی هایی که داشته اند به اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران معرفی می کنند. امسال از میان ۹۰۰ نفر منتخب مناطق ۱۹ گانه و استثنایی تعداد ۲۲۲ نفر انتخاب شده اند. همچنین ۵۰ نفر هم از مدارس غیر دولتی معرفی شده اند که این جمع از فرهنگیان را به عنوان منتخبین استانی در جلسه ای که در خدمت شان بوده ایم با حضور مسئولین استانی و لشکری و کشوری که قبول زحمت کرده اند تجلیل می کنیم. علاوه بر این در تمام مناطق ۱۹ گانه از منتخبین مناطق خودشان هم تجلیل می شود. همچنین در سطح ملی برنامه هایی همچون دیدار با مقام معظم رهبری، تجدید میثاق با آرمان های حضرت امام (ره) و دیدار با مقام ریاست جمهوری و همچنین دیدار با رییس مجلس شورای اسلامی و ملاقات های صمیمی معلمین منتخب با وزیر آموزش و پرورش برگزار شده است. به جز این ما اعلام کردیم برنامه تکریم از معلمان توسط انجمن اولیا و مربیان صورت بگیرد و این پیام به خانواده ها برسد که خانواده ها باید از معلمین که سهم مهمی در تربیت فرزندان شان دارند قدردانی کنند و البته روزی هم در قالب برنامه سپاس معلم به صورت نمادین اجرا کرده ایم و این یک نمونه بود. در واقع ما هرگاه توانسته ایم از معلمان خوب تجلیل کنیم می توانیم انتظار خروجی خوب از آموزش و پرورش داشته باشیم. انتظارمان از رسانه ها این است که کارهای سازنده معلمین دیده شود. ما در هفته پژوهش می بینیم که معلمان چگونه با روش های ابداعی شان توانسته اند مشکلات دانش آموزان را برطرف کنند. انتظار داریم که رسانه ها بیشتر در کنار مربیان حضور داشته باشند و نگاه شان این باشد که آمده ایم تا کارهای خوب شما را معرفی کنیم.